

**ОТЧЕТ НА ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО И ЗЛОУПОТРЕБАТА С ДЕЦА
За 2024 Г.**

Камелия Николова – ръководител на работната група „Превенция на насилието и злоупотребата с деца“, отговаря за организацията на работата на групата и координацията за изпълнението на заложените мерки и дейности

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ I.

ГАРАНТИРАНЕ НА ЕФЕКТИВНА ЗАЩИТА ОТ НАСИЛИЕ И ВРЕДНО ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ ДЕЦАТА В СРЕДАТА НА ЖИВОТ

Мерки и дейности	Отговорна институция <i>Во-деца/партнираща</i>	Индикатори за изпълнение (конкретни стойности – брой и посочване на конкретна кампания, обучение, законопроект и др.)	Постигнат резултат	Причини за забава/неизпълнение
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 1 СЪЗДАВАНЕ НА БЕЗОПАСНА, УСТОЙЧИВА И РАЗВИВАЩА СЕМЕЙНА СРЕДА И ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНА ПОМОЩ И ПОДКРЕПА НА РОДИТЕЛИТЕ, ЗАКОННИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ, НА ПОЛАГАЩИТЕ ГРИЖИ ЛИЦА				
1.1. <i>Гарантиране правото на закрила от насилие на всички деца и особено деца във висок риск от уязвимост (деца, настанени извън биологичното семейство; деца, търсещи международна закрила, деца с увреждания и/или със СОП; деца, извършители на противообществени прояви и престъпни посегателства) чрез провеждане на национална информационна кампания от органите за закрила на детето и мобилизиране на общността и промяна в обществените нагласи</i>	Водеща: ДАЗД Партниращи: МТСП, МЗ, МОН, МК, ММС, МВнР, МП, МВР, АСП, ЦКБППМ Н, ЦКБТХ, НПО,	Национална кампания		

	НСОРБ, УНИЦЕФ и достав- чици на медийни услуги			
<i>1.2. Създаване на компендиум на добрите практики за подкрепа на децата, родителите и професионалистите за изграждане на безопасна, устойчива и развиваща се среда за децата</i>	Водеща: ДАЗД Партни- раци: МТСП, МЗ, МОН, МК, ММС, МВнР, МП, МВР, АСП, ЦКБППМ Н, ЦКБТХ, НСОРБ, НПО, УНИЦЕФ	Създаден компендиум		
<i>1.3. Изграждане на Методически център за анализи и изследвания към Държавната агенция за закрила на детето за събиране и оценка на данни и укрепване на системите за закрила и наблюдение. Изготвяне на анализи с оглед постигане на координирана работа по правни и други въпроси, изработване на методически ресурси за подкрепа на работата на професионалистите, работещи с деца и на родителите</i>	Водеща: ДАЗД Партни- раци: Висши училища, БАН, Инс- титут по психоло- гия на МВР	Създаден методически цен- тър		
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 2 ГАРАНТИРАНЕ ПРАВОТО НА ЗАКРИЛА ОТ НАСИЛИЕ НА ДЕЦА, ВЪВЛЕЧЕНИ В РОДИТЕЛСКИ КОНФЛИКТИ И МИНИМИЗИРАНЕ НА ПСИХОЛОГИЧЕСКИТЕ И ЕМОЦИОНАЛНИТЕ ПОСЛЕДИЦИ				

2.1. Сформиране на външен екип на национално ниво от водещи специалисти – клинични психолози, психотерапевти, психиатри и др., за подкрепа по случаи на тежки родителски конфликти и за оказване на супервизия	Водеща: ДАЗД Партниращи: Националното сдружение на психолозите, Висши училища, Центрове за психично здраве	Сформиран екип на национално ниво		
2.2. Мониторинг по прилагане на Методическо указание за работа по случай на деца в риск от родителско отчуждение и Механизъм за работа и сътрудничество между институциите по случаи на деца, въввлечени в родителски конфликти, с оглед подобряване на работата по случаи и отстраняване на трудностите в практиката	Водеща: ДАЗД Партнираща: АСП	Приета актуализация	ДАЗД – В отчетния период стартира изготвяне на втори Анализ на резултатите от информационните карти за външен мониторинг по прилагане на Механизъм за работа и сътрудничество между институциите по случаи на деца, въввлечени в родителски конфликти и Методическото указание за работа по случай на дете в риск от родителско отчуждение за периода от 01.08.2023 г. до 31.01.2024 г. от дирекциите „Социално подпомагане“, от образователни институции, органите на МВР, органите на прокуратурата, от общини, от органите на Министерство на здравеопазването, Министерство на правосъдието.	
2.3. Въвеждане на задължителна медиация по семейни дела	Водещи: МП, ВСС	Изготвен акт/приет акт		
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 3				

ГАРАНТИРАНЕ ПРАВОТО НА ЗАКРИЛА ОТ НАСИЛИЕ НА ДЕЦА С РОДИТЕЛИ, КОИТО ПРЕБИВАВАТ ДЪЛГОСРОЧНО В ЧУЖБИНА				
<i>3.1. Разработване на механизъм за регистриране и подкрепа за деца, чиито родители пребивават в чужбина</i>	Водещи: ДАЗД, МОН, ЦКБППМ Н Партни- раци: МВР, АСП, об- щини	Приет механизъм		
<i>3.2. Наблюдение и подкрепа в работата по случаи на деца с родители, които пребивават в чужбина</i>	Водеща: АСП Партни- раци: МОН, МВР, об- щини, дос- тавчици на услуги	Подкрепа чрез мерки за зак- рила	АСП – Във връзка с отчета на плана за действие за изпълнение на НППНЗД за първото тримесечие на 2024 г., е изискана информация от Дирекциите „Социално подпомагане“ (ДСП) за децата, настанени в семейства на близки и роднини, с родители, които пребивават в чужбина. От постъпилата информация става ясно, че за първото тримесечие на 2024 г. (месеците януари, февруари и март) новите случаи, по които работят отдели „Закрила на детето“ (ОЗД) към ДСП в страната на деца, настанени в семейства на близки и роднини, с родители, които пребивават в чужбина са 61 .	
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 4				
ГАРАНТИРАНЕ ПРАВОТО НА ЗАКРИЛА НА ДЕЦА С УВРЕЖДЕНИЯ И/ИЛИ СЪС СОП, ДЕЦА С КОМПЛЕКСНИ КОМУНИКАТИВНИ ПОТРЕБНОСТИ (С НАРУШЕНА ИЛИ ЛИПСВАЩА ФУНКЦИОНАЛНА РЕЧ)				
<i>4.1. Проучване и анализ на проблемите на превенцията на насилието на децата с комплексни комуникативни потребности (ККП):</i> <i>4.1.1. Организиране на междуинституционална среща на национално ниво;</i>	Водеща: ДАЗД Партни- раци: Фондация	Проведена среща; Изготвен доклад на вниманието на НСЗД;		

4.1.2. Изготвяне на доклад с отчетна информация върху насилието над деца с увреждания и ККП; 4.1.3. Проучване и представяне на добрите практики по света за превенция, разследване и правосъдие на насилие, малтретиране и експлоатация над деца с увреждания; 4.1.4. Организиране на кръгла маса с участието на всички заинтересовани страни за представяне на резултатите от доклада и обсъждане на препоръки за следващи стъпки за превенция на насилието над деца с комплексни комуникативни потребности; 4.1.5. Създаване на междуинституционална работна група с цел проучване на чуждестранен опит и предлагане на система за превенция и достъп до правосъдие за децата със затруднена комуникация	„АСИСТ – ПТ“, МВР, МЗ, МП, МОН, МТСП, МВнР, АХУ, АСП	Провеждане на кръгла маса; Работна група, която да направи преглед и предложения за промени в действащото законодателство		
4.2. Разработване на система за регистриране, наблюдение и подкрепа за деца с комплексни комуникативни потребности с цел превенция на насилието, включваща работа за развитие на нужните комуникативни и социални компетентности, позволяващи съобщаване и защита от насилие и създаване на нужните средства за Допълваща и алтернативна комуникация (ДАК) и обучение на специалистите за работа с тях	Водещи: АХУ, АСП Партньори: Фондация „АСИСТ – ПТ“, МОН, МТСП, ДАЗД, МЗ-НЕЛК	База данни на всички деца с увреждания, която може да бъде използвана за мониторинг и превенция на насилието над деца с увреждания. Система за комуникация, свързана с насилие и експлоатация, отговаряща на най-добрите практики		
4.3. Създаване на система за гарантиране на правото на комуникация и обучение на децата с комплексни комуникативни потребности чрез ранна оценка на нуждите от Допълваща и алтернативна комуникация (ДАК), избор на подходяща система за ДАК и безплатното ѝ осигуряване и внедряване. Такава система ще бъде основополагаща за превенци-	Водещи: МОН, АСП, АХУ Партньори: Фондация „АСИСТ – ПТ“,	Законодателни промени, които гарантират безплатния ранен достъп до нужните средства за ДАК, която осигурява подкрепа и актуализация през целия цикъл на използване	МОН – Средства за ДАК за училищата са заложи в Националната програма „Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование“. В Наредбата за приобщаващото образование е регламентирана възможността образователните институции да	

<i>ята на насилие над деца с комплексни комуникативни потребности, тъй като ще гарантира възможност за съобщаване на насилие и даване на показания</i>	ДАЗД, МЗ, МТСП, НПО		осигуряват тези технологии за използването им като специализирана подкрепяща среда за деца и ученици, които имат нужда от тях.	
<i>4.4. Изграждане на приобщаващи модели и разбирание на различията. Утвърждаване на добри практики за социализация на децата с комплексни нужди и множество увреждания и децата с психични страдания</i>	Водещи: МОН, МЗ, общини Партньори: НЦОЗА, НПО	Брой приобщени деца	МОН – Пилотиране на модел на пространство за интензивна допълнителна подкрепа за личностно развитие в две училища в София. Подготвени предложения за изменение на Наредбата за приобщаващото образование за регламентиране на това пространство като част от осигуряването на допълнителната подкрепа.	
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 5				
ГАРАНТИРАНЕ ПРАВОТО НА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА ОТ НАСИЛИЕ ЧРЕЗ ИНФОРМАЦИОННИТЕ И КОМУНИКАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ				
<i>5.1. Развиване на дигитално-медийна грамотност на учениците в часовете и извънкласните дейности, включително чрез разработване и прилагане на дигитални иновации и платформи за развитие на дигитално-медийна грамотност</i>	Водещи: МОН, ДАЗД Партньори: ГДБОП, НЦБИ	Брой проведени обучения и дискусии, тренинг	НЦБИ – 10 обучения, с участвали ученици в София, Кърджали, Пловдив	
<i>5.2. Получаване и обработка на сигнали за онлайн насилие над деца чрез Горещата линия на Националния център за безопасен интернет</i>	Водеща: НЦБИ Партньори: ДАЗД, МОН, МВР	Популяризиране на линията и възможностите за подаване на сигнал	НЦБИ – 33 000 сигнала са получени на Горещата линия през 2023 г. На Консултативна линия (Helpline) #124123 през първото тримесечие на 2024 г. са направени общо 77 консултации.	
<i>5.3. Обучения на ученици от всички образователни етапи по теми, свързани с онлайн рисковете като онлайн тормоз, секстинг, онлайн сексуална експлоатация, сексторийн, непознати в мрежата, сигурност и хакнати профили</i>	Водеща: МОН Партньори: НЦБИ, АР,	Брой обучения и брой обучени ученици	МОН – През 2023 г. бяха обучени 20 психолози от НМГПП по темата за онлайн тормоз и киберсигурност. НЦБИ – 10 обучения, с участвали ученици в София, Кърджали, Пловдив	

	МВР-ГДБОП, ДАЗД			
5.4. Провеждане на обучителна програма Киберскаутите в училищата в България	Водеща: МОН Партньори: НЦБИ, АР, МВР-ГДБОП, общини	Брой училища, в които е реализирана програмата	МОН – В НП „Без агресия за сигурна образователна среда“ за 2024 г. е поставен акцент на темата по киберсигурност. Планирано е да бъдат включени до 40 училища и 20 детски градини. НЦБИ – Има голям интерес от училищата, но няма реализирани обучения.	НЦБИ – не е започнато реализиране на дейността, поради липса на финансиране
5.5. Провеждане на кампания за повишаване на информираността на родители, учители и професионалисти по отношение на онлайн рисковете и превенцията на насилието в Интернет	Водеща: МОН Партньори: АР, НЦБИ	Ежегодна кампания	МОН – Всяка година в последната сряда на февруари се отбелязва деня за борба с тормоза в училище, познат като „Ден на розовата фланелка“. В тази кампания се засягат всички форми на тормоз в това число и в социалните мрежи. НЦБИ – Проведена кампания във връзка с деня за безопасен интернет.	
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 6				
ПРЕВЕНЦИЯ НА ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ДЕЦА В ПРИНУДИТЕЛНО ПОДЧИНЕНИЕ ЗА ПРОСИЯ И ДРУГИ ФОРМИ НА ПРИНУДИТЕЛЕН ТРУД				
6.1. Въвеждане на механизъм за регистриране, докладване, подкрепа и наблюдение на деца в принудително подчинение за просия и други форми на принудителен труд, трудова и/или сексуална експлоатация	Водещи: АСП, ИАГИТ Партньори: ДАЗД, МВР, об-	Въведен механизъм на работа		

	щини, доставчици на социални услуги			
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 7 ГАРАНТИРАНЕ ПРАВОТО НА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА, ЖЕРТВИ НА ТРАФИК				
<i>7.1. Провеждане на местни академии за доброволци към МКБТХ за работа по превенция на трафика на хора сред връстници</i>	Водещи: НКБТХ МКБТХ Партнера: МОН	Проведени сесии за доброволци - брой участници; обучени лица		
<i>7.2. Информационни сесии в училища в страната за повишаване на информираността на младите хора и учениците относно престъплението „трафик на хора“</i>	Водещи: НКБТХ МКБТХ Партнера: МОН	Брой проведени сесии; брой участници; обучени лица		
<i>7.3. Специализирани обучения за педагогически специалисти, психолози, социални работници, правни защитници и др. по темата „трафик на хора“</i>	Водещи: НКБТХ МКБТХ Партнера: МОН	Брой проведени обучения; брой участници; обучени лица		
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 8 ПРЕВЕНЦИЯ УПОТРЕБАТА НА НАРКОТИЧНИ И НОВИ ПСИХОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА И ГАРАНТИРАНЕ ПРАВОТО НА ЗАКРИЛАТА НА ДЕЦАТА И МЛАДЕЖИТЕ, УПОТРЕБЯВАЩИ И/ИЛИ ЗЛОУПОТРЕБЯВАЩИ С НАРКОТИЧНИ ВЕЩЕСТВА				
<i>8.1. Разработване и прилагане на програма за превенция на рецидив при деца с проблемна употреба на наркотични вещества</i>	Водещи: МЗ, НЦОЗА Партнера: ПИЦ, общини, за-	Брой достигнати деца		

	интересовани страни			
<i>8.2. Разработване и прилагане на резидентна програма за превенция на рецидив при деца с проблемна употреба на наркотични вещества</i>	Водещи: МЗ, НЦОЗА Партнери: ПИЦ, общини, заинтересовани страни	Брой достигнати деца		
<i>8.3. Провеждане на целенасочена работа в училищата (информационни кампании, обучения и др.). Формиране на социални умения у учениците</i>	Водещи: МЗ, МОН Партнери: ПИЦ, РУО, училища НПО (само по одобрена от МОН и МЗ програма за превенция употребата на наркотични вещества)	Брой достигнати деца и младежи		
<i>8.4. Провеждане на кампании за ангажиране на обществеността по проблемите на употребата и злоупотребата с наркотични вещества</i>	Водещи: ОбСНВ и ПИЦ, ДАЗД	Брой достигнати лица	ДАЗД – Експерт от ДАЗД участва в работна група за създаване на Проект на Националната стратегия за борба с наркотиците (2025 – 2029 г.)	

	Партни- раци: МЗ, МОН, МВР, НЦОЗА, УНИЦЕФ, НПО		Стратегията е насочена към следните групи: - o Деца и младежи неупотребяващи наркотични вещества; - o Лица неупотребяващи наркотични вещества; - o Деца и младежи в риск от употреба на наркотични вещества; - o Лица в риск от употреба на наркотични вещества; - o Деца и младежи употребяващи наркотици.	
<i>8.5. Разработване, издаване и разпространение на информационни материали по темата за насилието, както и за употребата и злоупотребата с наркотични вещества</i>	Водеща: ДАЗД Партни- раци: МЗ, МОН, МВР, НЦОЗА, УНИЦЕФ, НПО	Брой достигнати лица		
<i>8.6. Доброволно, конфиденциално и етично консултиране на употребяващи и злоупотребяващи лица и подпомагането им да намерят собствен вътрешен ресурс за справяне с проблема; Консултиране и подкрепа на семейства и близки на лица с проблемна употреба и зависимост; Превантивно консултиране при съмнения или тревога от проблемно поведение на деца, младежи или възрастни</i>	Водещи: ОбСНВ и ПИЦ	Брой консултирани		
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 9 ПРЕВЕНЦИЯ НА ДЕТСКИТЕ/РАННИ БРАКОВЕ И СЛУЧАИ НА РАННИ РАЖДАНИЯ				

9.1. Подобряване знанията на децата относно сексуалното насилие и начините да се предпазят от него	Водеща: МОН Партни- ращи: МЗ, ДАЗД, НЦОЗА	Въведен обучителен модул	МОН – Това е заложено в учебните програми в ООП и такива компетентности се очаква да имат всички ученици.	
9.2. Създаване и прилагане на програми или интегриране на доказали своята ефективност програми и добри практики за работа в общността по превенция на детските и ранни бракове (случаи на деца, съжителстващи на семейни начала, и случаи на деца – родители за регионите с концентрация на случаи на деца в ранно съжителство на семейни начала и случаи на малолетните и непълнолетните родители), включително програми и интервенции за овластяване на момичетата и момчетата чрез информация и развитие на житейски умения, подкрепа за продължаване на образованието и осигуряване на възможности за професионална реализация	Водещи: Общини Партни- ращи: МЗ, МОН, ДАЗД, об- ластен уп- равител, прокура- тура, МВР, НЦОЗА, УНИЦЕФ, НПО	През 2023 г. проведена реги- онална среща в гр. Сливен; Брой срещи	ДАЗД – От страна на Агенцията е организирана и проведена втора междуинституционална среща в гр. Сливен, в партньорство с областен управител Сливен, на тема „Превенция на детските/ранни бракове и случаи на ранни раждания“, с участието на представители на община Сливен, РУО, РЗИ, ОДМВР, РДСП, ДСП, Районна прокуратура, образователни институции, здравни и образователни медиатори, лидери сред местната общност, пастори от различни вероизповедания. По време на срещата представителите на различни институции са споделили опита си в работата по превенция на ранните бракове и раждания и предизвикателствата, пред които са изправени. Представена е дейността на екипите, функциониращи на територията на област Сливен по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Споделени са добри практики от работата на образователните институции.	

9.3. Изграждане на системни механизми и планове за работа с родителите за промяна на стереотипите и неблагоприятните за децата традиции и работа с гражданското общество за промяна на обществените нагласи по отношение на „детските бракове“, малолетните и непълнолетните родители	Водещи: Общини Партни- ращи: МЗ, МВР, МОН, ДАЗД, об- ластен уп- равител, прокура- тура, НЦОЗА, УНИЦЕФ, НПО	Брой кампании и срещи на местната общност		
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 10 ГАРАНТИРАНЕ НА ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА, ЖЕРТВИ НА НАСИЛИЕ И ДЕЦАТА, СВИДЕТЕЛИ НА НАСИЛИЕ, ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВЕН ДОСТЪП ДО ПРАВНИ СРЕДСТВА ЗА ЗАЩИТА И ДО СЪОТВЕТНОТО ОБЕЗЩЕТЕНИЕ				
10.1. Изготвяне на проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс	Водеща: МП Партни- ращи: МВР, съ- дебна власт	Приет акт		
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 11 ИЗГРАЖДАНЕ НА БЕЗОПАСНА И БЛАГОПРИЯТНА УЧИЛИЩНА СРЕДА И ГАРАНТИРАНЕ НА ЗАКРИЛА СРЕЩУ НАСИЛИЕ И ТОРМОЗ				
11.1. Целенасочени действия за подобряване на училищния климат/климата в образователната институция, създаване на приобщаваща и приемаща среда, изграждане на сплотена училищна/образователна общност и развиване на чувство на принадлежност на децата и учениците към тази общност. Разпространение и интегриране на вече дока-	Водеща: МОН Партни- ращи: НПО	Програма	АР – В рамките на „В безопасност: социални компетенции и основни права в контекста на превенцията на тормоза“ (SAFER - SociAl competences and FundamEntal Rights for preventing bullying) от Асоциация Родители са проведени обучения на общо 100 деца в	Проектът приключва в края на април 2024 г.

зали ефективността си програми, които се основават на цялостния училищен подход за сигурна училищна среда			партньорските училища и серия от родителски срещи по темата за превенция на тормоза.	
11.2. Разработване и прилагане на промотивно-превантивни програми за психичното здраве на децата и младежите в училищна възраст, насочени към повишаване на осведомеността, насърчаване на (само-)грижата и търсенето на подкрепа, преодоляване на стигмата и осигуряване на достъп до психологическа подкрепа, включително чрез разработване, прилагане и интегриране на иновативни и дигитални платформи за психично здраве	Водеща: НЦОЗА Партни- раца: МОН	Програми		
11.3. Засилено взаимодействие между УКП, МКБППМН, педагогически съветници, училищни психолози и родителски настоятелства. Работа с родителите като стъпка за превенция срещу насилието между децата в училищните институции	Водещи: МОН, ЦКБППМ Н, МКБППМ Н, МВР	Провеждане на срещи и комисии		
11.4. Разработване и прилагане на програма и мерки за социално-превантивна работа с родители във връзка с извършени от техните деца прояви на насилие в образователните институции	Водещи: ДАЗД, МОН, ЦКБППМ Н, МКБППМ Н, МВР Партни- раца: МТСП, АСП	Изготвяне на национална програма		
11.5. Разработване и/или интегриране на вече работещи практики и програми в образователната система за развиване на социално-емоционални умения, включително толерантност, у децата от ранна детска възраст при прилагане на компетентностния подход.	Водеща: МОН Партни- раца: НПО	Интегриране на разработени програми в учебното съдържание	МОН – Министерството ще участва на събитие под надслов “Овластяваме новото поколение” , с което ще се отбележи международното представяне на доклада на Организацията за икономич-	

<i>Разработване и/или интегриране на вече работещи практики и програми в образователната система за образование по права на детето и гражданско образование от ранна детска възраст</i>			ческо сътрудничество и развитие “Социални и емоционални умения за по-добър живот”, касаещ проведеното през 2023 г. изследване на социално-емоционалните умения на ученици. Събитието, организирано от Фондация „Лъчезар Цоцорков”, в партньорство с Министерството на образованието и науката на България и ще се проведе на 26 април 2024 г. По време на събитието, г-н Андреас Шлайхер, директор на Департамент “Образование и умения” в ОИСР ще представи първи Доклад с резултатите на проучването. Очаква се в официалната програма да се включат министър-председателя на Република България, министри на образованието и високопоставени представители на държавите, участвали в проучването: Индия, Финландия, Украйна и други. Министерството на образованието и науката в партньорство с Фондация „Лъчезар Цоцорков” работи върху инициативи, свързани с изграждане на социално-емоционални умения при децата и учениците от начален етап посредством надграждане на учебните предмети със съдържание в тази област.	
<i>11.6. Насърчаване на извънкласните дейности, развиващи социално-емоционални умения, вкл. толерантност у децата и младежите в училищна възраст</i>	Водещи: МОН, общини	Дейности	МОН – От постъпването в детската градина или в училището на всяко дете или ученик се осигурява обща подкрепа за личностно развитие съобразно индивидуалните му потребности и е насочена към развиване на потенциала на децата или учениците.	

			Част от общата подкрепа са и заниманията по интереси. Заниманията по интереси включват дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование, образованието за устойчиво развитие, както и за придобиване на умения за лидерство; дейности, свързани с образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически участия и изяви по проекти, програми и други на общинско, областно, национално и международно равнище; обучение по учебни предмети и модули, както и участие в дейности, чрез които се придобива допълнителна подготовка от учениците. За учебната 2023/2024 година са сформирани 4570 групи за занимания по интереси, в които са включени 64 556 ученици. През учебната 2023/2024 година Министерството на образованието и науката за втора поредна година реализира Националната програма „Заедно в изкуствата и в спорта“. Целта на програмата е осигуряване на условия за личностно развитие на учениците чрез екипно взаимодействие при участието и изявата им в колективни	

			спортове и изкуства, насочени към стимулиране на техните интереси, способности и компетентности. През учебната 2023/2024 г. по модул 1. Изкуства са се включили 1235 училища, сформирани са 2514 групи в сферата на танцовото, музикалното, театралното, фотографското, филмовото и изобразителното изкуство с 29 684 ученици. По модул 2. Спорт са се включили 1224 училища и са сформирани 2377 отбори по футбол, волейбол, баскетбол и хандбал с 32 329 ученици.	
<i>11.7. Среци на специалисти от МКБППМН с деца с цел информираност по отношение на поведението им в социума и нормативно определените им отговорности</i>	Водещи: ЦКБППМН, МКБППМН, МОН, МВР	Среци в училищата		
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 12				
ГАРАНТИРАНЕ НА ЗАКРИЛА ОТ НАСИЛИЕ НА ДЕЦАТА В ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ				
<i>12.1. Извършване на мониторинг в лечебните заведения за болнична помощ на практиките за прием на деца без придружител и на прилагането на нехуманни методи на физическо ограничаване при провеждане на лечение на деца</i>	Водеща: РЗИ-ИАМН Партнера: ДАЗД	Осъществяване на мониторинг		
<i>12.2. Утвърждаване на единни правила/указания относно приема в лечебни заведения за болнична помощ за лечение на деца без придружител и прилагането на мерки за физическо ограничаване на деца, постъпили за лечение без придружител, при неизбежна необходимост, в синхрон с международните стандарти и заложените в съответните медицински</i>	Водеща: МЗ	Разработени правила		

стандарти в Република България, посочване на приемливите начини за имобилизиране, времетраене и условия				
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 13 МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА СИСТЕМАТА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОСТЪП ДО КАЧЕСТВЕНИ УСЛУГИ ЗА ПОДКРЕПА И РЕХАБИЛИТАЦИЯ НА ДЕЦА, ЖЕРТВИ ИЛИ ИЗВЪРШИТЕЛИ НА НАСИЛИЕ ИЛИ ЕКСПЛОАТАЦИЯ				
<i>13.1. Организиране на проверки относно спазване правото на детето на закрила срещу насилие от образователни институции, лечебни заведения, доставчици на социални услуги, дирекции „Социално подпомагане“, центрове за подкрепа за личностно развитие, юридически лица с нестопанска цел, работещи в сферата на закрила на детето, териториални подразделения на Държавната агенция за бежанците</i>	Водеща: ДАЗД	Брой проверки	ДАЗД – Извършени са общо 62 броя проверки, от които: 31 броя проверки по сигнал; 22 броя планови проверки от 2 тематични планови проверки; 9 броя последващи проверки за проследяване изпълнението на дадени задължителни предписания след извършени проверки. От посочения брой проверки по сигнал, 18 са относно случаи на насилие. Проверките са извършени в дирекции „Социално подпомагане“ – 12, в образователни институции (училища и детски градини) – 47, в социални услуги – 3.	
<i>13.2. Интервенции за приемна грижа с участието на дирекциите „Социално подпомагане“, общините и доставчиците на социални услуги, лицензирани по реда на Закона за социалните услуги. Провеждане на инициативи и кампания за набиране на кандидати за приемни семейства за прием на деца, преживели насилие</i>	Водещи: Общини, доставчици на социални услуги, лицензирани по реда на ЗСУ, ДСП	Брой приемни семейства		
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 14 ПРЕУСТРОЯВАНЕ НА ОПАСНИ СРЕДИ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА СВОБОДНОТО ВРЕМЕ НА ДЕЦАТА ЧРЕЗ АНГАЖИРАНЕ В СПОРТНИ, КУЛТУРНИ И ДРУГИ ДЕЙНОСТИ				

14.1. Осигуряване на подходяща и достъпна спортна инфраструктура на обществени места за отдих – в реконструирани и модернизирани спортни съоръжения, както и детски площадки за игра	Водещи: Общини	Брой реконструирани или изградени спортни съоръжения и площадки за игра		
14.2. Гарантиране на безплатен достъп на децата до спортни услуги и занимания – обхванати деца по програми за достъп до спортни съоръжения	Водеща: ММС Партньори: Спортни клубове и спортни федерации	Брой реализирани проекти Брой включени деца Брой спортни занимания Брой спортни прояви	ММС – реализира следните програми, с краен срок 31.12.2024 г.: *Програма „Спорт за децата в свободното време“ - постъпили са 170 проекти на спортни клубове, като от тях ще се реализират 140 проекти по 36 вида спорт, 31 608 занимания, с включени 5 666 деца; *Програма „Децата и спортният клуб“ - постъпили са 84 проекти на спортни клубове, одобрени са 44 проекти по 25 вида спорт, с обхванати 6 955 деца; *Програма „Спорт за деца в риск“ с включени 249 деца, от които 202 са идентифицирани като деца в риск. Финансирани са 10 проекта на спортни клубове. На децата е предложена подходяща форма за включване в 1 618 безплатни спортни занимания и избор за практикуване на 6 вида спорт; *„Програма за развитие на спорта за учащи“ с обхванати 10 000 участници, организирани в 47 спортни прояви от държавния спортен календар и 9 прояви от международния спортен календар. Финансирани са проектите на две мно-	

			госпортлови федерации – Българска асоциация спорт за учащи и Българска спортна федерация за деца и младежи в риск. Проекти на спортни федерации: *Проект „Децата и бадминтона“ – по проекта на БФ Бадминтон ще се реализират 2 040 занимания с включени в тях 840 деца; *Проект „Атлетическа академия за деца“ на БФ Лека Атлетика ще се реализират 960 занимания с включени в тях 640 деца; *Проект „Тенисът – спорт за всички“ на БФ Тенис, ще бъдат обхванати 840 деца в 3 200 спортни занимания на 25 спортни клубове от цялата страна; *Реализиран е Проект „Научи се да караш ски“ на БФ по ски, с общ брой обхванати деца 2 028, организирани в над 5 000 занимания;	
14.3 Участие на деца в културни дейности, в културни институти, в извънкласни и извънучилищни форми	Водещи: Училища, МОН Партнери: Културни институти, МК	Национални програми за развитие на образованието	МОН – По Национална програма „Заедно в изкуствата и в спорта“ за учебната 2023/2024 година за всяка група са предвидени до 3 изяви и до 3 посещения на театър, изложба, кино и др. в съответното направление. За всеки отбор са предвидени до 3 състезания – по повод	

			различни празници и събития, и до 3 посещения на спортни състезания, събития и др. МК – Националните програми за развитие на образованието още не са стартирали за 2024 г. Училищата към Министерството на културата активно участват в тях и във всички дейности на МОН.	
<i>14.4. Създаване на общински програми за ангажиране на свободното време на децата и семействата</i>	Водещи: Общини Партньорски: МОН, МК, ММС, МЗ - РЗИ, МВР	Брой общински програми		
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 15				
ПРЕВЕНЦИЯ НА РИСКА ОТ ПОСЕГАТЕЛСТВО И РЕАКЦИЯ ПРИ ТРАНСГРАНИЧНО ДВИЖЕНИЕ НА ДЕЦА				
<i>15.1. Разработване на учебни материали по правата на децата, бежанци и мигранти, за разясняване на системата за закрила в страната, преведени на съответните езици и адаптирани за деца</i>	Водещи: ДАБ, ДАЗД Партньорски: МВР, МОН, НСОРБ, АСП, МЗ - НЦОЗА	Изработени учебни материали		
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 16				
ПОДКРЕПА И ЗАКРИЛА НА ПРАВАТА НА ДЕЦАТА В КОНФЛИКТ СЪС ЗАКОНА				
<i>16.1. Подкрепа на деца, преминали през ВУИ и СПИ, за ресоциализация и развиване на социални умения. Изготвяне на план за напускане на всяко дете, на което предстои прекратяване на настаняването</i>	Водещи: МОН, ЦКБППМ	Ползване на услуги, продължаване на образователната подкрепа, застъпничество за	МОН – В процес на развитие на тази подкрепа.	

	Н, АСП, МВР Партни- раци: Об- щини, ли- цензирани достав- чици на услуги	намиране на работа, превен- ция на девианти прояви		
<i>16.2. Създаване на модел на програми за работа с непълнолетните правонарушители и на програми за работа с родителите</i>	Водещи: ЦКБППМ Н, МОН, ДАЗД Партни- раци: АСП, НПО, МП/ГДИН	Разработени програми. Брой участници, спрямо ко- ито е приложена програмата		
СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛ II				
ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОДХОДЯЩА НОРМАТИВНА УРЕДБА ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО СРЕЩУ ВСИЧКИ ФОРМИ НА НАСИЛИЕ И ЕКСП- ЛОАТАЦИЯ				
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ I				
ПРЕГЛЕД И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПРАВНАТА РАМКА				
<i>1.1. Промяна на инструкция 8121з-78/24 януари 2015 г. за реда за осъществяване на задържане, обо- рудването на помещенията за настаняване на за- държани лица и реда в тях в Министерството на вътрешните работи</i>	Водеща: МВР	Приета инструкция		
<i>1.2. Изготвяне и приемане на нова нормативна уредба в областта на правосъдието за детето по отношение на деца в конфликт със закона: 1.2.1. Сформиране на РГ; 1.2.2. Извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието;</i>	Водеща: МП Партни- раци: МТСП, МВР, МОН,	Приет акт		

<i>1.2.3. Изготвяне на проект на закон за детското правосъдие</i>	ЦКБППМ Н, УНИ- ЦЕФ, НМД и др.			
<i>1.3. Изготвяне и приемане на нови Методически указания за работа при случаи на домашно насилие, включително и с участието на деца, след промяна на Закона за защита от домашното насилие. Обучение на всички полицейски органи, работещи по такива случаи</i>	Водеща: МВР	Въведени нови Методически указания в МВР	МВР – Утвърдени Методически указания за работа при случаи на домашно насилие.	
<i>1.4. Разработване и апробиране на корекционна програма за лица, упражнили насилие върху деца, сред социалните услуги за подкрепа в общността</i>	Водеща: ДАЗД Партни- раци: ДАЗД МТСП, АСП, УНИЦЕФ, НПО	Утвърдена програма		
<i>1.5. Въвеждане на нормативно основание за приемане, познаване и спазване на Етичния кодекс на работещите с деца, приет от Националния съвет за закрила на детето</i>	Водеща: ДАЗД Партни- раци: МТСП	Приет акт		
<i>1.6. Преглед на нормативната уредба с цел изпълнение на препоръките на Комитета на ООН за правата на детето</i>	Водеща: ДАЗД Партни- раци: МТСП, МВР, АСП	Анализ с предложения	ДАЗД – Българска делегация, в която взеха участие председателя на ДАЗД и експерт от Агенцията участва в периода 17-18 януари 2024 г. в представянето на VI и VII консолидиран периодичен доклад на Република България по Конвенцията на ООН за правата на детето по време на 95-та сесия на Комитета за правата на детето в гр. Женева, Конфедерация Швейцария.	

			Основните теми от компетентността на ДАЗД бяха, както следва: Национална стратегия за детето, Национална програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца, Националният съвет за закрила на детето, детско участие и други. Експерти от ДАЗД изготвиха предложения във връзка със заключенията на Комитета: ➤ Да бъде създадена Междудомствена работна група към НСЗД за разработване на План за изпълнение и наблюдение на препоръките от заключителните наблюдения на Комитета на ООН по правата на детето във връзка с консолидираните шести и седми периодични доклади на България; ➤ Консолидираният VI-ти и VII-ми периодичен доклад на Република България по Конвенцията за правата на детето да бъде публикуван на електронната страница на Агенцията заедно с неговия превод на български език; • Писменият отговор по списъка с въпроси на Комитета да бъде публикуван на електронната страница на Агенцията заедно с неговия превод на български език;	

			• Заключениета на Комитета на ООН по правата на детето (КПД) от проведения на 17 и 18 януари т.г. преглед на консолидираният VI-ти и VII-ми периодичен доклад на Република България по Конвенцията за правата на детето да бъдат публикувани на електронната страница на Агенцията заедно с техния превод на български език; • Да бъде изготвена детска версия на заключенията на Комитета, която да бъде разпространена сред деца и консултирана със Съвета на децата към председателя на ДАЗД На 1 март 2024 г. се проведе 50-то редовно заседание на Националния съвет за закрила на детето, по време на което членовете бяха информирани за приетите заключения на Комитета по правата на детето от представянето на VI-VII консолидиран периодичен доклад на Република България по Конвенцията на ООН за правата на детето. По време на 50-то редовно заседание на НСЗД, членовете взеха решение да бъде създадена Междуведомствена работна група към НСЗД за разработване на План за изпълнение и наблюдение на препоръките от заключителните наблюдения на Комитета на ООН по правата	

			на детето. През отчетния период експерт от ДАЗД изготви писмо до съответните институции с молба да определят член на работната група. Работната група е създадена с определените членове от ангажираните институции със заповед на председателя на ДАЗД. По време на своето 8-мо пленарно заседание (14-16 ноември 2023 г.), Управителния комитет по правата на детето (CDENF) към Съвета на Европа одобри въпросник относно прегледа на изпълнението на препоръка CM/Rec(2009)10 относно политически насоки за интегрирани национални стратегии за закрила на децата от насилие, който беше попълнен от ДАЗД.	
<i>1.7. Преглед на нормативната уредба и изготвяне на анализ с цел въвеждане на ограничения (забрана) за лица, осъдени за сексуално насилие над деца по раздел „Разврат“ от НК, да не се допускат до упражняване на професионални дейности, които включват пряк и редовен контакт с деца</i>	Водеща: ДАЗД Партньорски: МП, МОН, МЗ, МТСП, общини	Анализ с предложения		
<i>1.8. Преглед на нормативната рамка и на действащите механизми за работа по случай и подкрепа на деца, чиито родители пребивават дългосрочно в чужбина, с оглед проучване на нуждите на децата, включително събиране на информация за чуждестранни практики</i>	Водещи: ДАЗД МП МВнР Партньорски: УНИЦЕФ	Анализ с предложения		
<i>1.9. Регламентиране в длъжностните характеристики на всички работещи пряко с деца или имащи досег с деца на задължението за уведомяване по чл. 7, ал. 1 и ал. 2 от Закона за закрила на детето</i>	Водещи: МОН, МК, ММС, ле-	Актуализирани длъжностни характеристики на институциите	МК – Актуализацията на длъжностните характеристики на директорите на училища към Министерството на културата е извършена.	

	чебни заведения, МВР, общини, НПО – доставчици на услуги			
<i>1.10. Нормативно регламентиране на възможността за получаване на данни от компетентната структура на МВР за IP адреса на публикувания материал с вредно за децата съдържание, което не е тежко престъпление, данни за пострадалите деца, в случаите, в които е извършено деянието чрез информационна технология (компютърно-информационна система), когато се отнася за ненавършили пълнолетие деца</i>	Водеща: МВР – ГДБОП, ДАЗД Партнира: МТС	Приети промени в Закона за електронните съобщения		
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 2				
МОНИТОРИНГ ЧРЕЗ ТЕКУЩО СЪБИРАНЕ И АНАЛИЗ НА ДАННИ				
<i>2.1. Разработване на подходящи индикатори (показатели) за събиране на достатъчни и надеждни данни за случаи на насилие от и между деца; 2.1.1. Сформиране на работна група; 2.1.2. Извършване на цялостен преглед на данните, които се събират в институциите; 2.1.3. Разработване на индикатори, с ясна методика</i>	Водеща: ДАЗД Партнира: Членовете на Постоянната работна група „Превенция на насилието и злоупотребата с деца“ към НСЗД,	Разработени и въведени в практиката унифицирани индикатори за събиране на данни	АСП – Представители на АСП участват в междуинституционалната работна група за разработване на подходящи индикатори (показатели) за събиране на достатъчни и надеждни данни за случаи на насилие от и между деца. В тази връзка от страна на АСП са предприети действия за изменение и допълнение на Интегрираната информационна система на АСП модул „Закрила на детето“ в посока събиране и обобщаване на допълнителни данни, свързани с насилието над деца.	

	УНИЦЕФ			
2.2. Създаване и поддържане на интегрирана база данни за случаи на деца, жертви и извършители на насилие: 2.2.1. Въвеждане в експлоатация на НИС към ДАЗД и регистриране на децата, жертви на насилие и децата в риск; 2.2.2. Изменение и допълнение на действащата нормативна уредба с цел регламентиране на изискването за събирането на данни на национално, регионално и местно ниво и достъпа до различните информационни системи на органите за закрила на детето	Водеща: ДАЗД Партньори: Всички органи за закрила на детето	Изградена система, приета промяна в нормативния акт	ДАЗД – Събрани са и са обобщени данните от работата на всички мултидисциплинарни екипи в страна, работещи по чл. 36г Координационен механизъм при насилие. Разработена е Техническа спецификация на НИС на ДАЗД, като отделна дейност по проект „Ефективни политики за всички деца“.	
2.3. Въвеждане на изисквания за извършване на ежегоден анализ на база на осъществен мониторинг и оценка на напредъка или слабостите в дейностите за предотвратяване на насилието над деца и решаване на проблемите, преди да са довели до закъснение	Водеща: Междуправителна работна група „Превенция на насилието и злоупотребата с деца“ към НСЗД	Ежегоден отчет	ДАЗД – От страна на ДАЗД е изготвен ежегоден анализ под формата на отчет за напредъка по изпълнението на планираните мерки и дейности, на база на подадена информация от отговорните институции. Изпратен е на членовете на междуправителната работна група „Превенция на насилието и злоупотребата с деца“. След одобрение от Националния съвет за закрила на детето ще бъде публикуван в секция „Превенция на насилието“ на официалната електронна страница на ДАЗД.	
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ III				
ЕФЕКТИВНА РЕАКЦИЯ И РАЗСЛЕДВАНЕ НА СЛУЧАИТЕ НА НАСИЛИЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЯ				
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ I				
ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОСТЪП ДО КАЧЕСТВЕНИ УСЛУГИ ЗА РЕАКЦИЯ ЗА ДЕЦА, ЖЕРТВИ ИЛИ СВИДЕТЕЛИ НА НАСИЛИЕ				
1.1. Разширяване на достъпа до Националната телефонна линия за деца (НТЛД) 116 111 като действащ механизъм за сигнализиране чрез разработване на мобилно приложение с опция за подаване на сигнал	Водеща: ДАЗД	Разработено мобилно приложение		

1.2. Информация за НТЛД 116 111, както и за системата за закрила на детето, да бъде разпространена чрез различни канали на комуникация – печатни издания, интернет среда, медийна среда, радио и телевизионни предавания с участие на експерти от ДАЗД, чрез обектите на проверка, чрез транспортни средства – градски транспорт, метро, БДЖ и др. - При участие на експерти в събития с професионалисти – кръгли маси, семинари, обучения.	Водеща: ДАЗД	Дейности за разпространение	ДАЗД – За периода януари-март 2024 г., експерт от ДАЗД представи дейността на НТЛД 116111 и чата в две ТВ предавания по БНТ и Нова телевизия – „Социална мрежа“ както и интервю по Дарик радио. Пред отчетения период, експерт от ДАЗД, съвместно с зам.-председател участва в панел „Киберзащитници“ организиран от Българска академия за сигурност“ и в „Стандарт“ под патронажа на г-жа Мария Габриел. На панела бяха представени резултати от проведена анкета за ниво на познания по проблеми свързани с киберпрестъпления, която се провежда за трети път от ДАЗД и БАС със съдействието на РУО и МОН. Анкетата е проведена през декември 2023 г. на територията на гр. Пловдив и обхвана 876 деца от 6,7 и 8 класове. На панела беше представена и дейността на НТЛД 116 111 и чат приложението към нея.	
1.3. Популяризиране на НТЛД 116 111 през целеви групи чрез: - провеждане на кампании в училища сред различни възрастови групи, от експерти от ДАЗД; - Социалните мрежи, които се ползват от децата – Tik Tok, Instagram, WhatsApp, Snapchat, Телеграм, Фейсбук, Вайбър; - През проекти и програми, в които участва ДАЗД; - Чрез Съвета на децата със създаване на флашмоб за НТЛД;	Водещи: ДАЗД Партнери: МОН и РУО	Разпознаваемост на НТЛД сред децата; Споделения и харесания в социалните мрежи Създаден 1 бр. флашмоб Създадени клипове	ДАЗД – През отчетения период експерт от ДАЗД съвместно със зам.председател и ПР извършиха посещение в три училища в гр. София, и пред над 300 деца представиха дейността на НТЛД 116 111 и чат приложението към нея. Повишена е информираността на децата чрез беседи по време на всички проверки, като се разясняват правата им, както и функционирането на НТЛД 116 111 и чат приложението към нея.	

- Създаване на кратки видеа/клипове според целевите групи – малки и по-големи деца, уязвими деца със Съвета на децата				
1.4. Развиване на иновативен модел на интегрирано предоставяне на подкрепа и специализирани услуги за закрила, рехабилитация и реинтеграция на деца, жертви на насилие (включително домашно насилие) и подкрепа на техните родители	Водещи: УНИЦЕФ, ИСДП, Фондация Асоциация Анимус, общини София, Шумен и Монтана Партни- раци: МТСП/ АСП, ДАЗД, МВР, МОН, НСОРБ, МЗ	Използване на резултатите от апробирания и оценен модел и прилаганите услуги за разработване на Националната карта на социалните услуги	АСП – Към 31.03.2024 г. са разкрити и функционират социални услуги в подкрепа на деца, жертви на насилие: 20 (двадесет) Кризисни центъра за деца, жертва на насилие, с капацитет 212 потребители и заети места 120.	
1.5. Промяна на дизайна, обновяване на съдържанието и оптимизация на сайта <i>detskasiurnost.bg</i>	Водещи: МВР, УНИЦЕФ	Актуализиран сайт <i>detskasiurnost.bg</i>		
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 2 ГАРАНТИРАНЕ ПРАВТА НА ДЕЦАТА, ЖЕРТВИ НА НАСИЛИЕ И ДЕЦАТА, ПРАВОНАРУШИТЕЛИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА СПРАВЕДЛИВО, ЗАКОНОСЪОБРАЗНО И ЩАДЯЩО ОТНОШЕНИЕ В РАМКИТЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ, ГРАЖДАНСКИ И НАКАЗАТЕЛНИ ПРОИЗВОДСТВА				
2.1. Изготвяне на проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс (обединен с този по Стратегическа цел I, оперативна цел 10.1)	Водеща: МП Партни- раци:	Приет акт		

	МВР, съдебна власт			
<i>2.2. Утвърждаване на методика за ползване и работа в специално обособени помещения („сини стаи“) за щадящо изслушване на деца и извършване на картографиране на сините стаи за изслушване и идентифициране на необходимостта от разкриване на „сини стаи“</i>	Водещи: ДАЗД, МВР, АСП, НСОРБ, ВСС, прокуратура Партньорски: НПО	Разработена методика и анализ на информацията за разположението на „сините стаи“		
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 3 ИЗГРАЖДАНЕ НА СИСТЕМА ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕТО И СОЦИАЛНАТА РЕИНТЕГРАЦИЯ НА ЖЕРТВИТЕ НА НАСИЛИЕ				
<i>3.1. Проследяване на положението на децата, жертви на насилие и експлоатация, по Координационния механизъм за рефериране и обгрижване на случаи на непридружени деца и деца – жертва на трафик, завръщащи се от чужбина</i>	Водещи: ДАЗД, АСП	Анализ	ДАЗД – работено е по 13 случая, отнасящи се за 15 деца. Децата са жертви на трафик по различни причини. Координирано с Агенция за социално подпомагане и Министерство на външните работи в лицето и дипломатическите и консулските служби на България се осъществява организирането на репатрирането на децата български граждани от чужбина в Р България и настаняването им заедно в защитена среда. През първото тримесечие на 2024г. експерти от Държавната агенция за закрила на детето са участвали в 18 броя мултидисциплинарни срещи за обсъждане на трудни и сложни казуси на деца, с комплексна проблематика. По време на участието в срещите са предоставени методически указания и са	

			предложени решения на социалните работници и другите специалисти, като са направени предложения за предприемане на мерки съгласно ЗЗД и други нормативни документи, с цел осигуряване сигурност и безопасност на децата и гарантиране на техните права и интереси. АСП – В Агенцията се администрират данни за наблюдаваните случаи на деца, жертва на трафик, съгласно Координационния механизъм за рефериране и обгрижване на непридружени деца и деца, жертви на трафик, завръщащи се от чужбина. Случаите на деца, жертви на трафик, активно се наблюдават от ОЗД/ДСП за период от една година. По преценка на социалния работник периодът на наблюдение може да се удължи, в зависимост от спецификата на конкретния случай. Наблюдаваните от ОЗД/ДСП деца, жертви на трафик са три деца, от които едно дете е новорегистрирано за първото тримесечие и реинтегрирано в семейството и две деца, за които продължава наблюдението през първото тримесечие.	
<i>3.2. Мониторинг и контрол чрез организиране на проверки относно спазване правото на детето на закрила срещу насилие в услугите за осигуряване на подслон – кризисни центрове, работа за възстановяване и рехабилитация на жертвите на насилие и развитие на съпътстващи услуги в общността за</i>	Водеща: ДАЗД	Брой проверки		

<i>подкрепа на деца, жертви на насилие и успешната им реинтеграция</i>				
<i>3.3. Създаване на общинско ниво на работна карта с ангажираните институции с услуги за първична, вторична и третична превенция, както и други дейности за работа по случаи на насилие</i>	Водещи: Общини Партни- раци: АКСУ, АСП, МКБППМ Н	Брой работни карти		
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ IV				
ПОВИШАВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИЯ КАПАЦИТЕТ НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ, РАБОТЕЩИ С ДЕЦА И НА ИНФОРМИРАНОСТТА НА ДЕЦАТА И ТЕХНИТЕ СЕМЕЙСТВА, ПОДКРЕПА НА РОДИТЕЛИТЕ				
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 1				
ПОВИШАВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНАТА КОМПЕТЕНТНОСТ НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ, РАБОТЕЩИ С ДЕЦА ЗА РАЗПОЗНАВАНЕ НА ВИДОВЕТЕ НАСИЛИЕ, ИДЕНТИФИЦИРАНЕ И РЕАКЦИЯ ПРИ СЛУЧАИ НА НАСИЛИЕ (В ОБРАЗОВАТЕЛНА, СОЦИАЛНА, ЗДРАВНА, ОРГАНИ НА РЕДА, СЪДЕБНА СИСТЕМА И ДРУГИ)				
<i>1.1. Въвеждане на стандартизиран модел за сертификация за образованието и продължаващо обучение за регулиране и признаване на обучението на специалистите от услугите по темата за насилието над и от деца</i>	Водеща: НАПОО Партни- раци: ДАЗД, МОН, об- щини, НПО	Брой сертифицирани програми и обучители		
<i>1.2. Предоставяне на студентите от педагогическите специалности на базови знания относно насилието спрямо деца и между деца – развиване на умения за разпознаване на симптомите на насилие и за оказване на първоначална подкрепа</i>	Водеща: МОН Партни- раци: Ръ- ководства на висши училища с	Разработени обучителни програми и брой студенти, преминали през тях	Министерството на образованието и науката не администрира такива данни, тъй като висшите училища са автономни.	

	педагогически специалности			
<i>1.3. Предоставяне на базови знания за спецификата на обучение на децата със СОП и развитие на умения за прилагане на различни подходи за интегриране на децата</i>	Водеща: МОН Партньори: Ръководства на висши училища с педагогически специалности	Разработени обучителни програми и брой студенти, преминали през тях	МОН – Министерството на образованието и науката не администрира такива данни, тъй като висшите училища са автономни.	
<i>1.4. Предоставяне на базови знания за различни подходи за сформирани на екип и развиване на умения за сформирани на такъв в класовете, с оглед задълженията на класните ръководители</i>	Водеща: МОН Партньори: Ръководства на висши училища с педагогически специалности	Разработени обучителни програми и брой студенти, преминали през тях	МОН – Министерството на образованието и науката не администрира такива данни, тъй като висшите училища са автономни.	
<i>1.5. Създаване на насоки за обучение по превенция на насилието и провеждане на въвеждащи и продължаващи обучения на различните професионалисти, работещи с деца, относно правата на децата, относимото законодателство и за разпознаване на видовете насилие – идентифициране и реакция при случаи на насилие</i>	Водещи: МОН, АСП, МВР, НИП Партньори: ДАЗД, МЗ-съсловни организации, университети, УНИЦЕФ,	Утвърдена методика и въведени системи	МОН – Въведена е единна методика по Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в образователната система и Програмата „Стъпки заедно“ като цялостен подход за сигурна училищна среда. Програмата се въвежда поетапно посредством НП на МОН. АР – От страна на Асоциация Родители е започнато изпълнението на междуна-	

	НПО		родния проект CARING: „Да предизвикаме социалните норми, за да намалим насилието в училище!“. В рамките на проекта е планирано да се работи за повишаване на капацитета на педагогическия персонал в посока на овладяване на толерантна и ненасилствена комуникация и поведение; с помощта на учителите ще се работи с учениците, за да се увеличи чувствителността им към поведения и практики, които водят към насилие и ще се насърчат самите те да станат действащите лица, които демонстрират и насърчават ненасилствено поведение и комуникация. През февруари, АР организира конференцията на тема “Родители и учители: Заедно за детето”. Организираният форум от АР, събра на едно място голям брой учители, родители, експерти, представители на институциите в сферата на образованието, които заедно разискваха нуждата от партньорство между училище/детска градина и семейство с фокус и в интерес на благополучието на децата.	
<i>1.6. Обучение на служителите от отделите „Закрила на детето“ по прилагане на Методиката за управление на случай за закрила на дете в риск от отдел „Закрила на детето“, Методическото указание за работа по случаи на деца в риск от родителско отчуждение, Механизма за работа и сътрудничество между институциите по случаи на деца, въвлечени в родителски конфликти, провеждане на супервизии при тежки случаи</i>	Водеща: ДАЗД Партнера: АСП	Проведени обучения и супервизии		

<i>1.7. Повишаване професионалните знания на полицейските служители, работещи с непридружени деца-мигранти, чрез провеждане на съвместни обучения на тема „Идентификация, насочване и работа с непридружени деца чужденци“</i>	Водеща: ВКБООН Партни- раца: МВР	Брой обучени служители		
<i>1.8. Обучения на специалисти, работещи с деца за придобиване на умения за безопасно ползване на интернет и информационните технологии</i>	Водеща: ДАЗД Партни- раци: МОН, МВР- ГДБОП, УНИЦЕФ, общини, НПО	Повишен брой на обучени специалисти	НЦБИ – Проведени 2 обучения в Сливен и Кърджали, с общо 70 участника.	
<i>1.9. Повишаване на знанията на педагогическите специалисти чрез организиране и провеждане на обучения във връзка с онлайн рисковете за децата в мрежата, как да ги предпазват и докладват в случай на злоупотреба и разработване на нови ресурси, свързани с развиване на дигитално-медийна грамотност</i>	Водещи: МОН, ГДБОП Партни- раци: НЦБИ, Ко- алиция за медийна грамот- ност, НПО	10 проведени обучения, обхванати 250 учители на година/1000 обхванати учители за 4 години	НЦБИ – Проведено 1 обучение на учители за превенция на онлайн рисковете сред децата и младежите. 30 учители, от гр. Кърджали.	
<i>1.10. Обучения на педагогическите специалисти в училищата по изкуствата и културата, популяризиране на налични ресурси и програми и разработване на нови ресурси, свързани с развиване на дигитално-медийна грамотност</i>	Водеща: МК Партни- раци: Коа- лиция за медийна грамот- ност	Обучени преподаватели, създадени нови ресурси		

<i>1.11. Организиране на обученията на специалисти, работещи с деца (учители, психолози и др.) по проблеми свързани с употребата и злоупотребата с психоактивни вещества и прилагане на ефективни методи за превенция</i>	Водеща: МОН, общини Партньорски: МЗ, МВР, НЦОЗА, НПО	Брой проведени обучения	МОН – Въведен е общ механизъм за противодействие на разпространението и употребата на наркотични вещества в училище, който води до прилагането на последователна и целенасочена политика, която се споделя и следва от цялата училищна общност и се подкрепя от всички отговорни институции. Повишена е информираността на подрастващите по темата за вредата от разпространението и употребата на наркотични вещества. Формиране на социални умения за справяне с рискови фактори на средата. Брой достигнати деца и младежи 276499 Изготвен и въведен общ механизъм за противодействие на разпространението и употребата на наркотични вещества в училище. Извършено е обучение на 100 педагогически специалисти по темата за работа с Механизъм за противодействие на разпространението и употребата на наркотични вещества в училище от София-област.	
<i>1.12. Надграждащи обученията на персонала на лечебните заведения за болнична помощ, работещ с деца, за най-добрите подходи и добри практики за грижа за деца</i>	Водеща: НЦОЗА Партньорски: Медицински университети, БАПЗГ	Брой обучени лекари и специалисти по здравни грижи		
<i>1.13. Организиране на продължаващи обучения, кръгли маси, конференции и обмен на практики</i>	Водеща: ДАЗД	Брой обучения		

<i>между специалистите – в образователната сфера, в социалната сфера, представители в сферата на социалното включване, здравеопазването, равните възможности и недискриминацията и условията на труд</i>	Партни- раци: МТСП, МОН, МВР- ГДБОП, МЗ, МК, ММС, АСП, ГИТ, общини, НПО	Брой обучени специалисти		
<i>1.14. Осигуряване на междусекторна интегрирана подкрепа от външни специалисти на детските градини, училищата, центровете за работа с деца с външни специалисти – психолози, социални педагози, клинични психиатри, психиатрични сестри и др.</i>	Водещи: МОН, висши училища, общини Партни- раци: НПО	Брой осигурени външни специалисти в подкрепа на работещите с деца		
<i>1.15. Анализ на съществуващите програми, свързани с правата на децата, предоставени от Академията към Министерство на вътрешните работи и центровете за професионална квалификация и разработване на допълнителни модули, обучителни материали и ресурси на база на препоръките от анализа</i>	Водеща: УНИЦЕФ Партни- раци: МВР/АМВ Р	Разработени модули, обучителни материали и ресурси, свързани с правата на децата		
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 2				
УТВЪРЖДАВАНЕ НА ДЕТСКОТО УЧАСТИЕ И ПОДОБРЯВАНЕ ЗНАНИЯТА НА ДЕЦАТА ОТНОСНО ВИДОВЕТЕ НАСИЛИЕ И НАЧИНИТЕ ЗА ПРЕДПАЗВАНЕ ОТ НЕГО				
<i>2.1. Организиране на форум с представители на висшите учебни заведения по темата за детското участие и неговото утвърждаване и развитие в образователните институции чрез подкрепата на педагогическите специалисти</i>	Водеща: МОН Партни- раци: ДАЗД, висши училища	Брой участници във форума Брой предложения	МОН – Не е осъществен до края на 2023г.	

2.2. Реализиране на двете Национални програми на МВР „Детско полицейско управление“ (ДПУ) и „Работа на полицията в училищата“ за ранна превенция на подрастващите	Водеща: МВР Партни- ращи: МОН, БЧК, БПЦ, БТС, ДПБЗН и др.	Брой обучени деца в ДПУ	МВР – В 60 ДПУ в страната се обучават 1364 деца. По Национална програма “Работа на полицията в училищата“ са изнесени 3176 лекции и беседи от полицейски служители по линия „Детска престъпност“	
2.3. Провеждане на дискусии и заседания на Съвета на децата към НСЗД; срещи с ученически парламенти и съвети по актуални теми за насилието, превенцията, злоупотребата, взаимоотношенията с връстници, взаимоотношенията в семействата, развитие на емоционалната интелигентност. Изследване на тяхното мнение и набиране на предложения за подкрепа за тяхното благополучие	Водещи: ДАЗД, общини Партни- раща: МОН	Брой проведени дискусии, заседания и изведени предложения	ДАЗД – Проведено е първото за 2024 г. заседание на Съвета на децата. По време на заседанието се проведе консултация с децата по проекта на Национална стратегия за детето 2024-2030 г. Направените от Съвета на децата предложения и препоръки по проекта на Националната стратегия за детето 2024-2030 г. са обобщени и представени на министъра на труда и социалната политика и на членовете на междуведомствената работна група на проведено на 01.03.2024 г. заседание. По време на заседанието членовете на Съвета на децата заедно с представители на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ обсъдиха темата, свързана с пътната безопасност. Членове на Съвета на децата направиха предложения, свързани с дейности и мерки по темата пътна безопасност. Предложенията са обобщени и представени на вниманието на Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“ за предприемане на действия и	

			мерки и изготвяне на материал за деца с конкретни съвети.	
<i>2.4. Изследване на мнението на детето, в т.ч. на децата, настанени извън родното семейство при извършвания контрол от страна на ДАЗД</i>	Водеща: ДАЗД Партни- раци: АСП/ДСП, НСОРБ	Анализ на резултатите от извършени планова проверка		
<i>2.5. Изследване мнението на децата и младежите за нуждите от ресурси за подобряване на тяхната информираност за безопасността и сигурната среда на живот. Продължаване на модела връстници обучават връстници с изграждане на проактивно поведение у децата и нетърпимост към всички форми на насилие</i>	Водеща: ДАЗД Партни- раци: МОН, НСОРБ, НПО	Брой материали. Брой обучения от връстници		
<i>2.6. Включване на децата в междуинституционалното сътрудничество чрез Съвета на децата, ученически парламенти, съвети и др.</i>	Водеща: ДАЗД Партни- раци: НСОРБ, МОН	Брой участия в заседания на общинските съвети	ДАЗД – По време на Общото събрание на Платформата за детско участие на ЕС през 2023 г. децата споделиха, че е важно да се обсъжда демокрацията и възрастта, на която имат право да гласуват. По тази причина през отчетния период Платформата за детско участие на ЕС инициира консултация с деца относно различните начини за участие в демокрацията и как чрез тях децата могат да осъществят промяна и да окажат въздействие. Проучването се съсредоточи и върху това как децата могат да се предпазят от фалшиви новини и дезинформация, особено по отношение на теми като изменението на климата, екологични проблеми и психично здраве. Консултацията се състои от онлайн проучване, което е разпространено до Съ-	

			вета на децата, както и интервюта и фокус групи, за които са предложени членове от Съвета. През отчетния период е изготвен проект на доклад от проведената през 2023 г. консултация с членове на Съвета на децата на тема насието над деца в спорта по инициативата „Започни да говориш“ на Съвета на Европа. Експерти от ДАЗД се запознаха с проекта на доклад и изпратиха предложения за редакция и допълнение.	
<i>2.7. Организиране и провеждане на конкурси по места на тема: „Не на насието“</i>	Водеща: ДАЗД Партньори: Общини, НПО, директори на образователни институции и др.	Брой деца, участвали в конкурса. Публичност - мероприятия		
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 3				
ПОДКРЕПА НА РОДИТЕЛИТЕ И РАБОТА С ТЯХ ЗА ПОДДПОМАГАНЕ И НАСЪРЧАВАНЕ НА ДЕЦАТА ДА ЗАЩИТАВАТ САМИТЕ СЕБЕ СИ И ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ПОЛОЖИТЕЛНИ, НЕНАСИЛСТВЕНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ ПРИ УСТАНОВЕНИ СЛУЧАИ НА ДОМАШНО НАСИЛИЕ				
<i>3.1. Разработване на подкрепящи учебни материали – брошури, ръководства, книги, видеа и др. за родителите с цел изграждане на по-благоприятни нагласи към ненасилствените дисциплиниращи подходи от страна на родителите</i>	Водеща: ДАЗД Партньори: АСП, МП, НЦОЗА, НПО,	Разработени и въведени в практиката учебни и подкрепящи материали		

	Сдружение на психолозите, Академичната общност			
<i>3.2. Подобряване на информираността на обществото и в частност на родителите, по въпросите на насилието над деца чрез разработване и прилагане в практиката на Наръчник за родителите, насочен към уязвими семейства, например с майки в юношеска възраст, с родители от уязвими групи и др.</i>	Водеща: ДАЗД Партньори: Българска педиатрична асоциация, Сдружение на психолозите, Академичната общност	Създаден и утвърден Наръчник		
<i>3.3. Разработване на програми за семейно образование (обучение на родители на деца на възраст 0 – 7 години за правата на децата и за позитивни методи на възпитание) и провеждане на тренинги в детските ясли и детските градини</i>	Водещи: МОН, ДАЗД Партньори: НЦОЗА, общини, НПО	Въведени в практиката програми	МОН – Изготвено е предложение за Национална рамка за качество на образованието и грижите в ранна детска възраст в България. В рамката е засегната и темата за работа със семейството.	
<i>3.4. Разработване на програми и изграждане на системни механизми и планове за работа с родители на деца в училищна възраст за повишаване на познанията им за насилието, форми на проявления, индика-</i>	Водещи: МОН, ДАЗД	Въведени в практиката програми	МОН – В Националната програма „Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“ се изпълнява модул 2 „Училище без агресия за безопасна учи-	

<i>тори за разпознаване на жертвите на насилие и извършители на насилие, последиците за децата, които да се прилагат в образователните институции</i>	Партнери: Общини, НПО		лична среда“, По модула на Програмата са класирани 6 135 родители от 32 училища. АР – От Асоциацията са обучени в края на март 2024 г. над 200 директори на детски градини по Методиката за системно взаимодействие между родителите и детската градина „Родители и учители: заедно за детето“, разработена от АР. https://roditeli.org/asocziacziya-roditeli-obuchi-nad-200-direktori-na-detski-gradini/	
<i>3.5.Организиране на превантивни кампании за превенция за повишаване безопасността на движението на децата и техните родители и приятели по пътищата на страната</i>	Водеща: МВР – Пътна полиция	Брой проведени кампании	МВР – През първото тримесечие на 2024 г. са организирани 5 превантивни кампании, както следва: 1. Организирано е осигуряването на обществения ред и безопасността на движението по пътищата на страната по време на проявите, свързани с отбелязването на Националния празник 3 март – Деня на Освобождението на България от османско робство. 2. Създадена е организация на национално ниво за провеждането на Националния шампионат по приложно колоездене, организиран от Съюза на българските автомобилисти, и е взето участие в провеждането на първия кръг в гр. София. 3. Организирано е провеждането на традиционната кампания „Абитуриенти“. 4. Организиран е и е даден старт на 1-вата част от кампанията „Ти за къде	

			бързаше?“ – „Написах ти писмо“ по проект на агенция „guts&brainsDDB“.	
			5. Проведена е на национално ниво специализирана полицейска операция за контрол за използването на обезопасителни колани, детски обезопасителни системи и каски по календара на Европейската мрежа на службите на пътна полиция ROADPOL.	
3.6. Публикуване на интернет страницата на пътна полиция на информация за пострадали при пътнотранспортни произшествия деца на основание Наредба № 8121з-194 от 21 февруари 2019 г. за определяне на реда за взаимодействие по обмен на информация, анализиране на пътнотранспортните произшествия с участие на деца и набелязване на мерки за тяхното ограничаване и намаляване на последствията	Водеща: МВР – Пътна полиция	Брой публикации	МВР – Направени са 3 публикации на интернет страницата на пътна полиция на данни за травматизма с деца – за всеки от периодите – от м. януари до м. март 2024 г.	
3.7. Повишаване на капацитета на родителите да развиват медийна грамотност у децата си в семейна среда чрез създаване на подходящи ресурси и провеждане на обучения/тематични родителски срещи, разработване на материали	Водеща: ДАЗД Партнери: МВР- ГДБОП, МОН, НПО, НЦБИ	Брой обучени родители и брой проведени обучения, брой разработени материали	АР – от Асоциацията са проведени: ▪ 5 тематични родителски срещи на тема „Как да развиваме дигитално-медийни умения у децата вкъщи“. ▪ 5 тематични родителски срещи в Цо-нево и Вълчи дол (включително в ромска общност) за развиване на социално-емоционални умения, разрешаване на конфликти, мотивация на децата и ненасилствена комуникация. ▪ национално представително изследване „Българското училище – погледът на родителите“. Основната цел на изследването е да събере информация на национално равнище за ключови нагласи на родителите в	

			България по отношение на училищното образование; да получи обратна връзка за позитивите и негативите, които родителите виждат в образователната система; да установи нагласите и мнението им за възможни промени. https://roditeli.org/wp-content/uploads/2024/02/associatsiya-roditeli_balgarskoto-uchlishte-pogledyt-na-roditelite.pdf
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 4			
ЗАЩИТА НА ДЕЦАТА ОТ ВРЕДНО МЕДИЙНО СЪДЪРЖАНИЕ			
<i>4.1. Работа с медиите с цел етично отразяване на теми и защита на децата от вредно медийно съдържание, закрила на самоличността на детето и избягване на повторна виктимизация и стигматизация на децата, жертви на насилие и извършители на такова</i>	Водеща: ДАЗД Партни- ращи: СЕМ, АБРО, БНР, БНТ, достав- чици на медийни услуги, пе- чатни ме- дии, НСС, коалиция за медийна грамот- ност	Брой срещи и брой обучени професионалисти	
<i>4.2. Разработване на материали за предпазване на децата от информация и материали в средствата за масова информация, неизползване на заклеймяващ език и неразпространение на репортажи за събития</i>	Водеща: ДАЗД Партни- ращи: Дос- тавчици на	Брой материали	

<i>в семейната или друга среда, които засягат децата и ги превръщат в жертви</i>	медийни услуги, Национален съвет за саморегулация			
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ V ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ЗА ЗАЩИТА НА ДЕЦАТА ОТ НАСИЛИЕ				
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 1 УКРЕПВАНЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ МЕХАНИЗМИ ЗА КООРДИНАЦИЯ				
<i>1.1. Превенция на риска от посегателство и реакция при трансгранично движение на деца – непридружавани или с техните семейства (поради конфликти, епидемии, бедност и др.), чрез прилагане на Координационен механизъм за взаимодействие между институциите и организациите при случаи на непридружени деца или разделени от семействата си деца-чужденци, намиращи се на територията на Р. България, включително децата, търсеци и/или получили международна или временна закрила</i>	Водеща: ДАЗД Партньори: ДАБ, МВР, МЗ, МОН, МВнР, МТСП, АСП, общини	Изградена база данни Създадена ПЕРГ към НСЗД		
<i>1.2. Разработване на единни правила (протокол) за дейности, на база на мониторинга и изследване на трудностите и идентифициране на добрите практики при прилагане на Координационния механизъм при насилие с цел подобряване на взаимодействието между отговорните институции и реализиране на дейности, гарантиращи правото на защита от всички форми на насилие на децата</i>	Водеща: ДАЗД Партньори: МОН, МВнР, МЗ, МВР, АСП, НСОРБ, НПО	Правила на работа		

1.3. Мониторинг по прилагане на Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование: 1.3.1. Оценка на данните и включване на други отговорни институции на местно ниво в изпълнението му; 1.3.2. Разработване на инструментариум за оценка на състоянието на дете, в ситуация на насилие или тормоз	Водеца: МОН Партни- раци: МВР, АСП, об- щини, ДАЗД, ЦКБППМ Н	Брой срещи и комисии	МОН – Поради факта, че през последните три години от страна на МОН не се е извършвала тематична проверка за прилагането на Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование, приет със Заповед № РД09-5906/28.12.2017 г. на министъра на образованието и науката, с цел оказване на методическа подкрепа на място и обсъждане на проблемни въпроси с педагогическите специалисти, през 2022 г. бе осъществен мониторинг по изпълнение на Механизма в образователните институции, извършен от експерти от дирекция „Приобщаващо образование“. В периода 01 януари 2023 – 31 май 2023 г. са посетени училища от областите Пазарджик, Благоевград, Ловеч, Велико Търново и Бургас с цел извършване на тематична проверка по отношение на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците и оказване на методическа подкрепа на педагогическите специалисти в тези институции за неговото прилагане. Мониторингът е протекъл по структурирана, предварително изготвена карта за отчитане на резултатите от направената тематична проверка, обобщаване на констатираните проблеми и изготвяне на изводи и препоръки към образователните институции във връзка	

			с усъвършенстване на работата по Механизма.	
<i>1.4. Извършване на мониторинг относно прилагане в практиката на Методиката за управление на случай за закрила на дете в риск в отделите „Закрила на детето“ и изготвяне на анализ с предложения за популяризиране на добри практики и за отстраняване на установени пропуски в работата на отделите „Закрила на детето“</i>	Водеща: ДАЗД Партни- раца: АСП	Анализ		
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 2 КООРДИНИРАНЕ НА ДЕЙСТВИЯТА НА ОТГОВОРНИТЕ ИНСТИТУЦИИ ОТ РАЗЛИЧНИТЕ СЕКТОРИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И СВОЕВРЕМЕННО ДОКЛАДВАНЕ ЗА НАСИЛИЕ НАД ДЕТЕ				
<i>2.1. Изграждане и въвеждане на адекватна (подоб- рена) система за каскадно докладване (задължи- телно уведомяване на повече от един отговорен слу- жител) при случаи на насилие</i>	Водещи: ДАЗД, МОН, МВР, МЗ, МК, ММС, АСП Партни- раца: НСОРБ, НПО	Разработена система, брой общини, в които е въведена, брой обучени специалисти	МК – Директорите на училищата към Министерството на културата са запоз- нати със задължението да докладват в случаи на насилие и на деца в риск.	
<i>2.2. Организиране на обучителни семинари и конфе- ренции с цел привличане на различните съсловни и работодателски организации към съпричастност по проблемите на насилието над деца и подкрепа на професионалистите, работещи с деца и родите- лите, при случай на насилие над дете</i>	Водещи: ДАЗД, МЗ - РЗИ, МОН Партни- раца: На- ционални работода- телски и синди- кални ор- ганизации	Брой мероприятия		

	на учители, лекари, социални работници			
<i>2.3. Синхронизиране и съгласуване преди утвърждаване на програми и планове, свързани с насилие над деца – например, с Националната програма за превенция и защита от домашно насилие и Националната програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца</i>	Водеща: Всички министерства, агенции и други ведомства Партнираща: НСЗД	Брой разработени програми и планове по темата		
<i>2.4. Въвеждане на цялостен подход на работа в детската градина и училището с алгоритъм за действие с децата, родителите и външни за образователната институция подкрепящи специалисти</i>	Водеща: МОН, образователни институции Партниращи: Общините, НПО	Изградени алгоритми на работните процеси		
ОПЕРАТИВНА ЦЕЛ 3 ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С АКАДЕМИЧНАТА ОБЩНОСТ, ДЪРЖАВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ И ГРАЖДАНСКИЯ СЕКТОР, С ЦЕЛ ПРИЛАГАНЕ НА ЕДИНЕН ПОДХОД ПО СЪБИРАНЕ НА ДАННИ ПО ПРОБЛЕМИТЕ НА НАСИЛИЕ, СВЪРЗАНО С ДЕЦА И ИЗСЛЕДВАНИЯ ПО ТЕМАТА				
<i>3.1. Активно включване на академичната общност в научни изследвания, индикатори, механизми, свързани с детското развитие, закрилата на децата и насилието между и спрямо децата и разработване на програми по проблематиката</i>	Водеща: ДАЗД Партниращи: БАН, ВУ	Брой изследвания и публикации		
<i>3.2. Периодично проучване чрез събиране на актуални данни за тенденциите в поведението на децата, включително на изградените социални норми</i>	Водеща: ДАЗД	Брой проучвания		

<i>и взаимоотношения между тях с цел устойчивост и надграждане на подкрепата на децата</i>	Партни- раци: БАН, ВУ, НПО			